

pro Slovensko a na prodej jízdenek slovenských železnic. Zajímavé je ustanovení, že práva, která jiné cestovní kanceláře získaly do jeho vydání, se nařízením neruší.

*

Přehlédneme-li soubor předpisů a úprav, o nichž jsme právě zevrubně pojednali, uznáme, že slovenští pracovníci v cestovním ruchu vykonali za minulý rok i na poli zákonodárném velký kus práce. Jestliže tak činili v roce, kdy mnoho úsilí si vyžádala úprava přeorientovaného hospodářství, oceníme tím spíše jejich dílo. Že cestovní ruch vědomě a záměrně zasadili do čela hospodářského života své země a že mu od počátku věnují pozornost tomuto uznání přiměřenou, je činem, který se jistě vyplatí. Zdá se konečně správnou i ta jejich zásada, která je vedla k vydání norem o různých pojmech cestovního ruchu, na něž dosud u nás čekáme: raději ihned normu méně dokonalou než dlouho žádnu! Odvážnému štěstí přeje. Slovenský cestovní ruch je na nejlepší cestě, aby své zemi a svému lidu přinesl prospěch a užitek.

Právo říšského protektora činiti námitky v občanských věcech právních.

Karel Srna.

Již čl. 12 výnosu Vůdce a říšského kancléře ustanovil, že právo platné v Čechách a na Moravě zůstává v účinnosti, pokud neodporuje smyslu převzetí ochrany Německou říší. Kdybychom pojem »právo« vykládali jako souhrn všech právních norem abstraktních i konkrétních, došli bychom k závěru, že tímto předpisem byly — jakožto konkrétní normy — derogovány i rozsudky, jejichž obsah by odporoval smyslu převzetí ochrany Německou říší. Že tento názor není tak zcela nelogický, plyne i ze známého rozhodnutí Nejvyššího soudu č. 17561, kde se cit. čl. 12 dovolává náš nejvyšší soudní tribunál jakožto opory svůj názor, že i konkrétní právní poměry mající vztah k území patřícímu kdysi k ČSR a tvořícímu nyní Protektorát Čechy a Morava byly ustanovením cit. předpisu recipovány do právního řádu protektorátního (tak i Kubeš v čl. Odpovědnost Protektorátu Čechy a Morava za závazky býv. Československého státu v Časopise pro právní a státní vědu ročník XXIII č. III-IV). Konkrétní právní poměry v nomenklatuře běžné nauky pak nejsou přece ničím jiným než konkrétními normami ve smyslu normativní teorie. Zastáváme-li pak stanovisko, že i recepce konkrétních norem se opírá o čl. 12 výnosu Vůdce a říšského kancléře, pak musíme tuto recepci uznati i s omezením tam uvedeným, že totiž nebyly recipovány normy odporující smyslu převzetí ochrany Německou říší.

Natno si ovšem uvědomiti, že aplikace této zásady musila by se díti opatrně, zejména s ohledem na ust. § 5 o. z. o. Proto stanovil čl. 5 odst. 5 cit. výnosu oproti široké stylisaci čl. 12, že od výkonu pravoplatných soudních rozhodnutí jest upustiti, podá-li říšský protektor námitky. Má tedy čl. 5 odst. 5 podobnou funkci jako § 3 nař. o právu vydávati předpisy v Protektorátu Čechy a Morava ze dne 7. VI. 1939 ř. z. I. str. 1039, podle něhož určí říšský protektor, které právo podle čl. 12 výnosu Vůdce a říšského kancléře odporuje smyslu převzetí ochrany Německou říší.

Z formulace čl. 5 odst. 5. zdálo by se plynouti, že rozsudky, proti nimž

říšský protektor podá námitky, by byly sice platné, ale nikoli exekvovatelné, takže na př. plnění závazků jimi stanovených nebylo by možno podle § 1431 o. z. o. požadovati zapět. Pochybnosti v tomto směru odstranilo nařízení ze dne 4. IV. 1940 říš. zák. I str. 603 o právu říšského protektora činiti námitky v občanských věcech právních.

Rozsah oprávnění říšského protektora je vymezen v § 1 cit. nař., podle něhož se právo činiti námitky vztahuje v občanských věcech právních včetně věci pracovních na všechna rozhodnutí neněmeckých řádných i mimořádných obecných i zvláštních soudů, která byla vydána před zřízením Protektorátu nebo po něm na jeho území. Pozoruhodné je, že se cit. nařízení nezmiňuje o námitkách proti trestním rozsudkům. Z toho nelze souditi, že by takové námitky nebyly přípustné, neboť jejich přípustnost jest kryta delegačním rámcem čl. 5 odst. 5 výnosu. V tomto směru je tedy prováděcí nařízení užšího rozsahu než čl. 5 odst. 5. Naproti tomu prováděcí nařízení mluví povšechně o rozhodnutích, kdežto čl. 5 odst. 5 jen o rozsudcích, takže v tomto ohledu nařízení ze dne 4. IV. 1940 vlastně rozšiřuje okruh soudních výroků, proti nimž může říšský protektor podati námitky. Právo činiti námitky vztahuje se na rozhodnutí pravoplatná, i na ona, jež dosud nenabyla právní moci, jak plyne z § 5 nař., kde se mluví o již podaném (tedy před vznesením námitek) opravném prostředku.

Poměrně nejzajímavější je však časové omezení rozhodnutí tímto nařízením dotčených. Je obsaženo ve slovech »rozhodnutí, která byla vydána před zřízením Protektorátu nebo po něm na jeho území«. Z této formulace zdálo by se plynouti, že cit. nař. jsou dotčena jen ta rozhodnutí, která byla vynesena resp. vydána jen až do publikace tohoto nařízení. Tedy formulováno opačně: říšský protektor by nemohl podle tohoto nařízení podávati námitky proti rozhodnutím, která byla a budou vynesena po jeho publikaci. I kdyby však tato konkluse byla správná, ztrácela by značně na svém významu tou okolností, že právo podávati námitky proti rozhodnutím budoucně vynesným, má říšský protektor již podle předpisu č. 5 odst. 5. Dalo by se ovšem hájiti mínění, že námitky by mohly býti podány v takovém případě jen proti rozsudkům a že by se dotýkaly jen jejich vykonatelnosti, nikoli však platnosti. Pravděpodobně však použití perfekta v § 1 nařízení má jen ten smysl, že námitky nelze podati proti rozhodnutím, na nichž se soud sice usnesl, ale jež ještě nepublikoval (arg. »vydaným«).

Námitky podává říšský protektor u vlády protektorátní a podání jich má v zápětí, že dotčená rozhodnutí pozbudou platnosti. § 3 nař. mluví sice jen o pozbytí účinnosti, ale vzhledem k tomu, že stanoví dále, že se řízení uvede zpět do stavu, v jakém se nacházelo před vydáním rozhodnutí, dlužno míti za to, že rozhodnutí podáním námitek se stane neplatným. Správnost tohoto názoru plyne i ze srovnání 1. a 2. věty § 3. Druhá věta tohoto předpisu totiž stanoví, že říšský protektor může tyto účinky svých námitek omeziti, určí-li že námitkami přerušuje se jen výkon dotčeného rozhodnutí.

Jen tehdy, je-li dotčena platnost a ne pouze vykonatelnost rozhodnutí a je-li tedy řízení uvedeno do stavu před vydáním rozhodnutí, stávají se pro vydání nového rozhodnutí příslušnými německé soudy a to buď ty, jež určí říšský protektor, nebo ty, jež odpovídají svou místní a věcnou příslušností onomu soudu, proti jehož rozhodnutí směřují námitky (§ 4 nař.).

Nařízení mluví ještě o nákladech v převzatých věcech a o převodu spisů na německé soudy. Má zpětnou účinnost až do doby zřízení Protektorátu, neboť jeho předpisů je použití i tehdy, podal-li říšský protektor námitky proti rozhodnutí v některé občanské právní věci ještě před jeho publikací (§ 9 nař.).

Tímto nařízením jest dáno říšskému protektorovi právo hájiti zájmy Říše i v oboru konkrétních norem právních, vzhledem však k některým jeho nejasnostem bude nutno vyčkati prováděcích předpisů, které má vydati říšský protektor v dohodě s říšským ministrem spravedlnosti.